

Välfärdsområdesstyrelsen 24.8.2026

**Svar på den av ledamot Nurminen och 34 andra ledamöter
inlämnade frågan till välfärdsområdesstyrelsen om tillsynen över
och konkreta åtgärder för att bekämpa arbetsrelaterat
utnyttjande och människohandel i Västra Nylands
välfärdsområdes upphandlingar (VOF)**

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):
Kortelainen Emilia

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på frågan
som riktats till välfärdsområdesstyrelsen:

Inom välfärdsområdet följs avtalens efterlevnad aktivt upp både genom avtalsövervakning och, inom social- och hälsovårdstjänsterna, genom egenkontroll. Serviceproducenterna inom städtjänsterna ska till exempel lämna in objektspecifika personalförteckningar, av vilka varje arbetstagares skattenummer framgår. Vid de inspektionsrundor som välfärdsområdet genomför säkerställs att den person som arbetar vid objektet är den arbetstagare som serviceproducenten har anmält. Om en person som inte på förhand har anmälts skriftligen till beställaren arbetar vid objektet, meddelas detta till serviceproducenten och då ombeds serviceproducenten att lämna en utredning. Om någon annan än den anmälda personen arbetar vid objektet är det fråga om verksamhet som strider mot avtalet och som kan leda till sanktioner. I avtalen om städtjänsterna har sanktionerna till exempel fastställts i detalj, och sådana påförs varje månad.

Tillstånds- och tillsynsverket genomför regelbundet inspektioner som också gäller välfärdsområdets serviceproducenters verksamhet. Regionförvaltningsverket, som föregick Tillstånds- och tillsynsverket, har utbildat välfärdsområdets sakkunniga.

Om välfärdsområdet får anledning att misstänka oegentligheter hos en serviceproducent kan välfärdsområdet anmäla detta till Tillstånds- och tillsynsverket, som ansvarar för arbetarskyddstillsynen. Vid misstanke om allvarliga

oegentligheter kan välfärdsområdet även lämna in en undersökningsbegäran till polisen.

Välfärdsområdet genomför inte regelbundna separata riskbaserade kontroller av anställningsvillkor, såsom löneutbetalning, arbetstider eller betalning av övertidsersättningar. I samband med kontroller som gäller bekämpning av grå ekonomi kan faktorer som rör arbetsförhållandena dock utredas riktat. I sådana sammanhang kan arbetstagare till exempel intervjuas om sina faktiska arbetstimmar och arbetsförhållanden.

Tillsynen över de social- och hälsovårdstjänster som välfärdsområdet ansvarar för genomförs i första hand som en del av egenkontrollen och den planenliga tillsynen, som delvis riktas till serviceproducenterna utifrån risk. Den planenliga tillsynen kan omfatta både tillsynsbesök och dokumenttillsyn. I tillsynen över serviceproducenterna granskas i fråga om personalen särskilt den planerade arbetstiden och de faktiska arbetstidsanteckningarna. Välfärdsområdets tillsyn gäller också hur serviceproducentens egenkontroll genomförs. Då bedöms, som en del av tillsynen, hur serviceproducenten själv övervakar den tjänst som underleverantörerna producerar och hur villkoren för tjänsten uppfylls. Inom tillsynen granskas inte löneutbetalning eller betalning av övertidsersättningar. Kontrollerna gäller serviceproducentens egen personal samt den underleverantörspersonal som serviceproducenten direkt använder i tjänsten, till den del det är fråga om arbetstagare som deltar i genomförandet av tjänsten. Däremot granskas inte arbetstiden för stödtjänster som serviceproducenten har upphandlat eller för personalen inom dessa inom ramen för anordnarens tillsyn, utan dessa omfattas enligt tillsynslagstiftningen av serviceproducentens egen egenkontroll.

Välfärdsområdet förutsätter att serviceproducenterna anmäler sina underleverantörer. Välfärdsområdet har förbjudit kedjebildning i underleverantörskedjan, vilket gör att leveranskedjan förblir transparent. Dessutom har välfärdsområdet möjlighet att förbjuda användningen av en underleverantör och kräva att en underleverantör byts ut.

Underleverantören ska lämna motsvarande uppgifter till välfärdsområdet som den egentliga serviceproducenten och agera på motsvarande sätt som den egentliga avtalsparten. Underleverantören ska lämna in ett handelsregisterutdrag som styrker att företaget existerar och innehåller grundläggande uppgifter och uppgifter om firmateckningsrätt, en utredning om betalning av skatter, såsom ett intyg över skatteskuld eller en utredning om betalningsplan om underleverantören har skatteskuld, ett intyg över tecknad pensionsförsäkring och en utredning om läget i fråga om betalda pensionsförsäkringsavgifter samt en utredning om det kollektivavtal som tillämpas.

I välfärdsområdets upphandlingar har det inte framkommit att lättföretagare eller utländsk hyrd arbetskraft skulle verka som underleverantörer.

Användningen av underleverantörer kan också begränsas på andra sätt, till exempel genom att dela upp upphandlingen så att serviceproducenten inte behöver kedja tjänster eller skaffa dem från en tredje part. Inom till exempel städtjänster har de helheter som upphandlas delats upp så att grundstädning har konkurrensutsatts separat från specialstädning. De serviceproducenter som producerar städtjänster för välfärdsområdet har inte använt underleverantörer.

Välfärdsområdet använder kvalitets- och riskhanteringssystemet LaRi, genom vilket personalen kan göra anmälningar om klient- och patientsäkerhet, arbetarskydd och andra missförhållanden. Systemet är tillgängligt elektroniskt och användningen baserar sig på personliga användarrättigheter. Anmälningar i LaRi-systemet är inte anonyma, utan förutsätter i regel identifiering. Anmälarens skydd grundar sig dock på lagstiftning: enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården är arbetstagare skyldiga att anmäla missförhållanden som de observerar, och anmälan får inte leda till negativa följder för arbetstagaren (29 § i tillsynslagen). I systemet kan användaren välja finska eller svenska som användningsspråk enligt sitt modersmål. Systemet kan också användas på engelska.

För misstankar om oegentligheter har välfärdsområdet dessutom en separat anonym anmälningskanal, WBRpro, som grundar sig på lagstiftningen om skydd för rapporterande personer. Kanalen står till arbetstagarnas förfogande, och anmälningar kan också göras anonymt. Anmälarens skydd grundar sig på lagen om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av Europeiska unionens och den nationella lagstiftningen (1171/2022). Enligt lagen får den som gör en anmälan inte utsättas för motåtgärder, och anmälarens identitet ska skyddas vid behandlingen av anmälan.

Information om anmälningskanalerna, anmälningsskyldigheten och arbetstagarens rättigheter ges genom introduktion, utbildningar för personalen samt egenkontrollprogrammet och egenkontrollplanerna, där anmälningsförfarandena och ansvarsfördelningen beskrivs.

Brister som upptäcks i tillsynen över social- och hälsovårdstjänster behandlas stegvis så att serviceproducenten ges handledning och en tidsfrist för korrigerande åtgärder. Genomförandet följs upp, och vid behov fortsätter tillsynen som fortsatt eller intensifierad tillsyn. Om bristerna inte åtgärds eller om det är fråga om ett allvarligt missförhållande, anmäls ärendet till anordnaren och vid behov till tillsynsmyndigheten. Anordnaren bedömer situationen och beslutar tillsammans med upphandlingen om

eventuella avtalsbaserade åtgärder. Under 2025 och 2026 fram till april har inga brister eller avvikelser med anknytning till människohandel upptäckts i tillsynen över serviceproducenterna.

Om det i tillsynen över social- och hälsovårdstjänsterna skulle upptäckas tecken på att en person är offer för människohandel, ska verksamheten i första hand utgå från att klientens säkerhet tryggas och skadorna minimeras. Situationen behandlas inom egenkontrollen, dokumenteras och anmäls vid behov till anordnaren och myndigheterna. Samtidigt säkerställs att offret hänvisas till social- och kristjänster enligt sina behov.

Västra Nylands välfärdsområde köper för närvarande städtjänster av SOL Palvelut Oy och, i mycket liten omfattning, andra tjänster av SOL Pesulapalvelut Oy och SOL Kiinteistöpalvelut Oy.

Under fullmäktigeperioden bereder välfärdsområdet, i enlighet med strategins sammanfattande protokoll, en åtgärdsplan för att bekämpa människohandel och arbetsrelaterat utnyttjande.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på den till välfärdsområdesstyrelsen riktade frågan för kännedom, och
2. konstatera att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Bilaga

- 1 Ledamot Nurminens 34 andra ledamöters fråga om tillsynen över och konkreta åtgärder för att bekämpa arbetsrelaterat utnyttjande

Tilläggsmaterial

För kännedom

Verkställighet

Beslutshistoria

Välfärdsområdesstyrelsen 15.6.2026 § 135

§ 135

Beredning och upplysningar (fornamn.efternamn@luvn.fi):

Beslutsförslag

Välfärdsområdesdirektör Svahn Sanna

Välfärdsområdesstyrelsen beslutar ge följande svar på frågan som riktats till välfärdsområdesstyrelsen:

Inom välfärdsområdet följs avtalens efterlevnad aktivt upp både genom avtalsövervakning och, inom social- och hälsovårdstjänsterna, genom egenkontroll. Serviceproducenterna inom städtjänsterna ska till exempel lämna in objektspecifika personalförteckningar, av vilka varje arbetstagares skattenummer framgår. Vid de inspektionsrundor som välfärdsområdet genomför säkerställs att den person som arbetar vid objektet är den arbetstagare som serviceproducenten har anmält. Om en person som inte på förhand har anmälts skriftligen till beställaren arbetar vid objektet, meddelas detta till serviceproducenten och då ombeds serviceproducenten att lämna en utredning. Om någon annan än den anmälda personen arbetar vid objektet är det fråga om verksamhet som strider mot avtalet och som kan leda till sanktioner. I avtalen om städtjänsterna har sanktionerna till exempel fastställts i detalj, och sådana påförs varje månad.

Tillstånds- och tillsynsverket genomför regelbundet inspektioner som också gäller välfärdsområdets serviceproducenters verksamhet. Regionförvaltningsverket, som föregick Tillstånds- och tillsynsverket, har utbildat välfärdsområdets sakkunniga.

Om välfärdsområdet får anledning att misstänka oegentligheter hos en serviceproducent kan välfärdsområdet anmäla detta till Tillstånds- och tillsynsverket, som ansvarar

för arbetarskyddstillsynen. Vid misstanke om allvarliga oegentligheter kan välfärdsområdet även lämna in en undersökningsbegäran till polisen.

Välfärdsområdet genomför inte regelbundna separata riskbaserade kontroller av anställningsvillkor, såsom löneutbetalning, arbetstider eller betalning av övertidsersättningar. I samband med kontroller som gäller bekämpning av grå ekonomi kan faktorer som rör arbetsförhållandena dock utredas riktat. I sådana sammanhang kan arbetstagare till exempel intervjuas om sina faktiska arbetstimmar och arbetsförhållanden.

Tillsynen över de social- och hälsovårdstjänster som välfärdsområdet ansvarar för genomförs i första hand som en del av egenkontrollen och den planenliga tillsynen, som delvis riktas till serviceproducenterna utifrån risk. Den planenliga tillsynen kan omfatta både tillsynsbesök och dokumenttillsyn. I tillsynen över serviceproducenterna granskas i fråga om personalen särskilt den planerade arbetstiden och de faktiska arbetstidsanteckningarna. Välfärdsområdets tillsyn gäller också hur serviceproducentens egenkontroll genomförs. Då bedöms, som en del av tillsynen, hur serviceproducenten själv övervakar den tjänst som underleverantörerna producerar och hur villkoren för tjänsten uppfylls. Inom tillsynen granskas inte löneutbetalning eller betalning av övertidsersättningar. Kontrollerna gäller serviceproducentens egen personal samt den underleverantörspersonal som serviceproducenten direkt använder i tjänsten, till den del det är fråga om arbetstagare som deltar i genomförandet av tjänsten. Däremot granskas inte arbetstiden för stödtjänster som serviceproducenten har upphandlat eller för personalen inom dessa inom ramen för anordnarens tillsyn, utan dessa omfattas enligt tillsynslagstiftningen av serviceproducentens egen egenkontroll.

Välfärdsområdet förutsätter att serviceproducenterna anmäler sina underleverantörer. Välfärdsområdet har förbjudit kedjebildning i underleverantörskedjan, vilket gör att leveranskedjan förblir transparent. Dessutom har välfärdsområdet möjlighet att förbjuda användningen av en underleverantör och kräva att en underleverantör byts ut.

Underleverantören ska lämna motsvarande uppgifter till välfärdsområdet som den egentliga serviceproducenten och agera på motsvarande sätt som den egentliga avtalsparten. Underleverantören ska lämna in ett handelsregisterutdrag som styrker att företaget existerar och innehåller grundläggande uppgifter och uppgifter om firmateckningsrätt, en utredning om betalning av skatter, såsom ett intyg över skatteskuld eller en utredning om betalningsplan om underleverantören har skatteskuld, ett intyg över tecknad pensionsförsäkring och en utredning om läget i fråga om betalda pensionsförsäkringsavgifter samt en utredning om det kollektivavtal som tillämpas.

I välfärdsområdets upphandlingar har det inte framkommit att lättföretagare eller utländsk hyrd arbetskraft skulle verka som underleverantörer.

Användningen av underleverantörer kan också begränsas på andra sätt, till exempel genom att dela upp upphandlingen så att serviceproducenten inte behöver kedja tjänster eller skaffa dem från en tredje part. Inom till exempel städtjänster har de helheter som upphandlas delats upp så att grundstädning har konkurrensutsatts separat från specialstädning. De serviceproducenter som producerar städtjänster för välfärdsområdet har inte använt underleverantörer.

Välfärdsområdet använder kvalitets- och riskhanteringssystemet LaRi, genom vilket personalen kan göra anmälningar om klient- och patientsäkerhet, arbetarskydd och andra missförhållanden. Systemet är tillgängligt elektroniskt och användningen baserar sig på personliga användarrättigheter. Anmälningar i LaRi-systemet är inte anonyma, utan förutsätter i regel identifiering. Anmälarens skydd grundar sig dock på lagstiftning: enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården är arbetstagare skyldiga att anmäla missförhållanden som de observerar, och anmälan får inte leda till negativa följder för arbetstagaren (29 § i tillsynslagen). I systemet kan användaren välja finska eller svenska som användningsspråk enligt sitt modersmål. Systemet kan också användas på engelska.

För misstankar om oegentligheter har välfärdsområdet dessutom en separat anonym anmälningskanal, WBRpro, som grundar sig på lagstiftningen om skydd för rapporterande personer. Kanalen står till arbetstagarnas förfogande, och anmälningar kan också göras anonymt. Anmälarens skydd grundar sig på lagen om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av Europeiska unionens och den nationella lagstiftningen (1171/2022). Enligt lagen får den som gör en anmälan inte utsättas för motåtgärder, och anmälarens identitet ska skyddas vid behandlingen av anmälan.

Information om anmälningskanalerna, anmälningsskyldigheten och arbetstagarens rättigheter ges genom introduktion, utbildningar för personalen samt egenkontrollprogrammet och egenkontrollplanerna, där anmälningsförfarandena och ansvarsfördelningen beskrivs.

Brister som upptäcks i tillsynen över social- och hälsovårdstjänster behandlas stegvis så att serviceproducenten ges handledning och en tidsfrist för korrigerande åtgärder. Genomförandet följs upp, och vid behov fortsätter tillsynen som fortsatt eller intensifierad tillsyn. Om bristerna inte åtgärds eller om det är fråga om ett allvarligt missförhållande, anmäls ärendet till anordnaren och vid behov till tillsynsmyndigheten. Anordnaren bedömer situationen och beslutar tillsammans med upphandlingen om

eventuella avtalsbaserade åtgärder. Under 2025 och 2026 fram till april har inga brister eller avvikelser med anknytning till människohandel upptäckts i tillsynen över serviceproducenterna.

Om det i tillsynen över social- och hälsovårdstjänsterna skulle upptäckas tecken på att en person är offer för människohandel, ska verksamheten i första hand utgå från att klientens säkerhet tryggas och skadorna minimeras. Situationen behandlas inom egenkontrollen, dokumenteras och anmäls vid behov till anordnaren och myndigheterna. Samtidigt säkerställs att offret hänvisas till social- och kristjänster enligt sina behov.

Västra Nylands välfärdsområde köper för närvarande städtjänster av SOL Palvelut Oy och, i mycket liten omfattning, andra tjänster av SOL Pesulapalvelut Oy och SOL Kiinteistöpalvelut Oy.

Under fullmäktigeperioden bereder välfärdsområdet, i enlighet med strategins sammanfattande protokoll, en åtgärdsplan för att bekämpa människohandel och arbetsrelaterat utnyttjande.

Dessutom beslutar välfärdsområdesstyrelsen föreslå välfärdsområdesfullmäktige att välfärdsområdesfullmäktige beslutar

1. anteckna välfärdsområdesstyrelsens svar på den till välfärdsområdesstyrelsen riktade frågan för kännedom, och
2. konstatera att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Under behandlingen lämnade ordförande Laiho, understödd av första viceordförande Värmälä, ett förslag om att ärendet bordläggs. Välfärdsområdesstyrelsen godkände förslaget om bordläggning enhälligt.

Beslut

Välfärdsområdesstyrelsen beslutade enhälligt bordlägga ärendet.

Redogörelse

Valtuutettu Nurminen ja 34 muuta valtuutettua osoittivat aluevaltuuston kokouksessa 28.4.2026 § 33 aluehallitukselle kysymyksen koskien työperäisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan torjunnan valvontaa ja konkreettisia toimenpiteitä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hankinnoissa.

Toimivalta

Hallintosäännön 27 §:n mukaan valtuutetut voivat osoittaa aluehallitukselle kysymyksen hyvinvointialueen tai hyvinvointialuekonsernin hallintoa koskevasta asiasta.

Jos kysymyksen on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua, aluehallituksen on annettava vastauksensa kysymykseen viimeistään siinä kokouksessa, joka yhdeksän viikon kuluttua kysymyksen aluevaltuuston sihteerille antamisesta ensiksi pidetään, tai ilmoitettava syy, minkä vuoksi vastausta ei ole voitu vielä antaa. Kysymys ja siihen annettu vastaus tai ilmoitus vastauksen antamatta jättämisen syystä on otettava aluevaltuuston kokouksen esityslistalle.

Bilaga

Tilläggsmaterial

För kännedom Verkställighet

Beslutshistoria